

Trump en George Floyd

"Amerikanen die vanavond deze toespraak volgden, hebben de recente beelden van geweld in onze straten en de chaos in onze gemeenschappen gezien. Velen zijn persoonlijk getuige geweest van dit geweld, sommigen zijn zelfs slachtoffer geweest. Ik heb een boodschap voor jullie allemaal: de misdaad en het geweld die onze natie vandaag teisteren, zullen binnenkort- en ik bedoel héél binnenkort - eindigen. "

(Donald Trump in zijn aanvaardingstoespraak op de Republikeinse Conventie in Cleveland in 2016)

Nu. Vier jaar later: ondanks dagen van vreedzame protesten en gewelddadige botsingen met de politie in verschillende van de grootste steden van Amerika, heeft Trump de natie niet toegesproken en heeft hij herhaaldelijk opruiende berichten via Twitter gestuurd.

Vrijdag laat twitterde Trump dat ze de demonstranten hadden kunnen te lijf gaan met *"kwaadaardige honden en vernietigende wapens"* zoals die door de Amerikaanse geheime dienst werden gebruikt en hij beschuldigde de burgemeester van [Washington] DC ervan dat hij hoegenaamd geen politie had aangeleverd om het Witte Huis te beschermen.

"Als ze het hek [van het Witte Huis] hadden doorbroken", vervolgde de president, *" dan zouden ze zijn begroet met de kwaadaardigste honden en de meest vernietigende wapens die ik ooit heb gezien. Op dat moment zouden mensen in ieder geval zwaar gewond zijn geraakt."*

Zelfs Trump's scherpste critici kunnen hem natuurlijk niet de schuld geven van een virus waarvan wordt aangenomen dat het afkomstig is van een markt in de Chinese stad Wuhan, noch voor een daarmee gepaard gaande economische ineenstorting. En evenmin voor vier eeuwen slavernij, segregatie, politiegeweld en racistisch onrecht.

Maar ze wel kunnen doen – en gebeurt ook – is aangeven hoe hij een slechte situatie zo veel erger maakte. Het verhaal van het presidentschap van Trump leidde misschien onvermijdelijk tot dit moment, met zijn giftige mix van zwak moreel leiderschap, raciale verdeeldheid, grof en vulgaire retoriek en een erosie van normen, instellingen en vertrouwen in traditionele informatiebronnen. Samen vormen deze ingrediënten een kruitvat dat klaar staat om te exploderen wanneer er crises komen.

De onrust slaat nu toe in tientallen steden, en hij spreekt hij autoritaire taal van "misdadigers", "kwaadaardige honden" en "wanneer het plunderen begint, begint het schieten".

De natie wacht tevergeefs op een toespraak die wonden zou kunnen genezen, een gemeenschappelijk doel zou kunnen vinden en het generatietrauma van Afro-Amerikanen zou erkennen. Dat vereist diepgaande analyse, culturele gevoeligheid en menselijke empathie – van geen van dat alles is bekend dat het een van de persoonlijke kenmerken is van Trump.

Op maandag 1 juni hield Trump eindelijk een korte toespraak in de tuin van het Witte Huis, waarin hij zichzelf uitriep als de president van "orde en wet". Hij zei dat hij elke beschikbare troepenmacht, zowel 'civiel als militair', zou mobiliseren, en hij beloofde onmiddellijk een einde te maken aan gewelddadige protesten die de natie nu al dagenlang hebben overspoeld. Zijn toespraak verschilde nauwelijks van de opruiende tweets die hij al dagen afvuurt.

Terwijl Trump sprak, gebruikte de ordestrijdkrachten traangas en rubberkogels om een – vreedzame – betoging uit mekaar te drijven aan de overkant van Pennsylvania Avenue, recht tegenover het witte huis.

Trump eindigde zijn toespraak met een aanmaning voor de gouverneurs om "erop uit te trekken en ze te pakken." En hij eindigde met de woorden: "En nu ga ik mijn eerbied betuigen op een speciale, een heel speciale plaats." Minuten later stak hij de straat over naar St. John's Episcopal Church en stak er een Bijbel omhoog. Enkelen in zijn omgeving hoesten en kuchten omwille van het traangas dat net daarvoor was afgevuurd om de omgeving schoon te vegen voor deze "manifestatie". Geen woord, geen gebed, geen Bijbelse oproep. *Just the Bible will do.*

Marian Edgar Bubbe, de bisschop van het episcopaal bisdom Washington, reageerde meteen scherp:

"Laat me duidelijk zijn. De president gebruikte zojuist een bijbel, de heiligste tekst van de joods-christelijke traditie, en een van de kerken van mijn bisdom zonder mijn toestemming als achtergrond voor een boodschap die in tegenspraak is met de leer van Jezus en alles waar onze kerken voor staan. En om dat te kunnen doen stond hij het gebruik van traangas door politieagenten in oproeruitrusting toe. Ik ben woedend."

Daarmee wordt duidelijk wat deze crisis voor Trump betekent: een aanleiding om zijn eigen eer en glorie te vermeerderen. De coronacrisis heeft hij verknald. Met de verkiezingen van november voor ogen is dit misschien het moment om berekend verdeeldheid te zaaien. In de hoop dat diegenen die repressie verkiezen boven dialoog en bezinning, in november de grootste groep vormen en aan zijn kant gaan staan.

Rudi Draye

(Bronnen: The Guardian, The Washington Post, Politico)